Tirsdag den 4. februar 2014

P7_TA(2014)0066

Fremtiden for små landbrugsbedrifter

Europa-Parlamentets beslutning af 4. februar 2014 om fremtiden for små landbrugsbedrifter (2013/2096(INI))

(2017/C 093/08)

Europa-Parlamentet,

— der henviser til målene i den fælles landbrugspolitik, som er nævnt i artikel 39 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), især målene om at forøge landbrugets produktivitet ved fremme af den tekniske udvikling, ved at sikre en rationel udvikling af landbrugsproduktionen og den bedst mulige anvendelse af produktionsfaktorerne, især arbejdskraften, og om at sikre landbrugsbefolkningen, især gennem en stigning i indkomst pr. indbygger for beskæftigede i landbrugssektoren, en rimelig levestandard,

— der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013 om fastsættelse af regler for direkte betalinger til landbrugere under støtteordninger inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 637/2008 og Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 ([1]) og især artikel 32 og 61 heri hhv. om omfordelingsbetalinger og om ordningen for mindre landbrugere,

— der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne (ELFUL) og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1698/2005 ([2]) og især artikel 7 og 19 heri om hhv. tematiske underprogrammer og om bedrifts- og erhvervsudvikling,

— der henviser til Kommissionens meddelelse af 3. maj 2011 »Vores livsgaranti, vores naturkapital: EU's biodiversitetsstrategi frem til 2020« (COM(2011)0244),

— der henviser til sin beslutning af 7. september 2010 om rimelige indkomster for landbrugere: En bedre fungerende fødevareforsyningskæde i Europa ([3]),

— der henviser til undersøgelsen fra 2013 om delvist selvforsynende landbrug — værdier og retningslinjer for udvikling foretaget af Parlamentets temaafdeling B (Struktur- og Samhørighedspolitik),

— der henviser til forretningsordenens artikel 48,

— der henviser til betænkning fra Udvalget om Landbrug og Udvikling af Landdistrikter (A7-0029/2014),

A. der henviser til, at små landbrugsbedrifter i Europa må klare befolkningspresset såvel som det handelsmæssige og teknologiske pres, hvilket fører til den langsomme nedgang i antallet af landbrugsbedrifter og affolkningen i landsbyer i distrikter, hvor sådanne bedrifter er udbredt, såvel som til, at småbedrifter med kvæg forlades af mange, og at opbygningen af områdespecifikke produkter opgives;

B. der henviser til, at disse små bedrifter fortsat er den mest udbredte landbrugsmodel af social karakter i EU, og som kan og bør eksistere side om side med andre landbrugsmodeller, der er større og mere markedsorienterede;

C. der henviser til, at små landbrugsbedrifter ikke kun udfylder en produktionsfunktion, men også væsentlige funktioner i forbindelse med tilvejebringelsen af offentlige goder: der henviser til, at disse omfatter roller vedrørende natur og landskab (som hjælper med til både at vedligeholde de karakteristiske træk ved Europas landskab og biodiversitet i landdistrikter), sociale roller (som sikrer livsgrundlaget for millioner af mennesker i Europa, forebygger fattigdom og sikrer en forsyning af arbejdskraft til industrien og andre brancher såsom turisme) og kulturelle roller (som bevarer fine traditioner, skikke og anden ikkematerialistisk arv og fremstiller regionale og traditionelle produkter);

([1]) EUT L 347 af 20.12.2013, s. 608.
([2]) EUT L 347 af 20.12.2013, s. 487.
([3]) EUT C 308 E af 20.10.2011, s. 22.

D. der henviser til, at små landbrugsbedrifter skaber gode betingelser for en landbrugsdrift, der er miljøvenlig og god for dyrevelfærden;

E. der henviser til, at det faldende befolkningstal og flugten fra landdistrikterne i høj grad forringer rammebetingelserne i landdistrikterne og dermed landbrugernes livskvalitet og arbejdsforhold og ofte er afgørende for en lille bedrifts afgørelse om at opretholde eller opgive driften; påpeger, at det har stor indflydelse på fremtiden for små landbrugsbedrifter, at der skabes perspektiver for, at især unge kan blive boende i landdistrikterne;

F. der henviser til, at tilstedeværelsen og overlevelsen af små landbrugsbedrifter i nogle områder er en garanti for indtægt og begrænser for affolkningen;

G. der henviser til prisvolatiliteten på markedet, som ofte forværres af tilstedeværelsen af købere på mellemstadiet, der udnytter producenternes sårbarhed til at diktere priserne;

H. der henviser til, at små landbrugsbedrifter som regel er mere fleksible og lettere tilpasser sig kriser på markedet;

I. der henviser til, at mange små landbrugsbedrifter specialiserer sig og slutter sig sammen i producentorganisationer og dermed med rette gør krav på at producere til fødevaremarkedet på lige fod med større landbrugsbedrifter;

J. der henviser til, at der er brug for omfattende tilgange til at løse de små landbrugsbedrifters problemer, der henviser til, at støtte til eventuelle alternative indtægtskilder og muligheden for diversificering såvel som skabelsen af ikke-landbrugsmæssige arbejdspladser og tilvejebringelsen af offentlige tjenester i landdistrikter spiller en væsentlig rolle for de små landbrugsbedrifters fremtid og for udviklingen af disse landbrugssamfund;

K. der henviser til, at der ikke tages tilstrækkelig hensyn til de små landbrugsbedrifter inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik, hvilket f.eks. kan skyldes, at støttestrukturen under den fælles landbrugspolitik i overvejende grad er baseret på arealet og den historiske produktion, og derfor ikke på en passende måde kan reagere på situation og de små landbrugsbedrifters funktion, og at nogle medlemsstater fastsætter minimumskvalifikationsgrænser i den anden søjle, og at medlemsstaterne ikke indfører nogen gennemførelsesbestemmelser, som tager hensyn til den type bedrifters behov;

L. der henviser til, at små landbrugsbedrifter har problemer med at opnå finansiel støtte, hvilket bl.a. skyldes, at adgangen til finansielle midler fra EU's programmer vanskeliggøres af, at de mangler egenkapital og/eller den nødvendige kapacitet, for at blive støtteberettigede, men også at de har en dårlig kreditværdighed eller slet ikke er kreditværdige;

M. der henviser til, at små bedrifter i randområderne ligeledes bør være genstand for særlig opmærksomhed på grund af de dobbelt begrænsende omstændigheder, de udøver deres aktivitet under;

N. der henviser til, at tillægs- og biindtægter er meget vigtige for mange små landbrugsbedrifter;

O. der henviser til, at visse former for små bedrifter, f.eks. subsistensbedrifter, fungerer som en stødpude mod fuldstændig forarmelse, idet de i det mindste sikrer et beskedent fødevare- og indtægtsniveau;

P. der henviser til, at de små landbrugsbedrifter i visse tilfælde ikke modtager nok administrativ støtte eller god kvalitetsrådgivning; der henviser til, at medlemsstater ofte skaber unødvendig bureaukrati, og at visse små landbrugsbedrifter ikke har de nødvendige ressourcer og den nødvendige erfaring til at følge den relevante administrative proces effektivt,

Q. der henviser til, at landbrugsbedrifter på grund af deres geografiske spredning har en meget dårligere forhandlingsposition i fødevarekæden end andre markedsdeltagere, hvilket især ses hos små landbrugsbedrifter;

R. der henviser til, at små landbrugsbedrifter spiller en særlig rolle i bevarelsen af levedygtigheden af visse regioner, såsom bjergområder, ugunstigt stillede områder og perifert beliggende områder, såvel som regioner, hvor landbrug som følge af geografiske og morfologiske begrænsninger er en af de få om ikke den eneste bæredygtige økonomiske aktiviteter;

S. der henviser til, at indkomstniveau og levestandard for familier, der tjener til deres underhold gennem arbejde i små landbrugsbedrifter, er meget lavere end for dem i landbruget, der arbejder i større bedrifter eller i andre erhvervssektorer;

Tirsdag den 4. februar 2014

T. der henviser til, at mange mindre landbrugsbedrifter ikke kan leve af landbruget alene, og at alternative indtægtskilder er nødvendige for at sikre levegrundlaget; der dog også henviser til, at mindre landbrugsbedrifter bør fokusere mere på deres bedrifts rentabilitet og indtjeningsevne;

U. der henviser til, at de små landbrugsbedrifter i mange regioner sikrer eksistensgrundlaget for familier, der ikke har mulighed for at finde andre indtægtskilder;

V. der henviser til, at der ikke findes nogen tilfredsstillende troværdige oplysninger vedrørende situationen for de små landbrugsbedrifter og virkningerne af den fælles landbrugspolitiks instrumenter på denne sektor, og at der er meget forskellige definitioner på små landbrug i de enkelte medlemsstater;

W. der henviser til, at visse små producenter inden for landbruget, f.eks. biavlere, enten ikke ejer jord eller ikke dyrker denne, hvilket hindrer dem i at komme ind under ordningen for mindre landbrugere;

X. der henviser til, at FN's Generalforsamling har erklæret 2014 for internationalt år for familiedrevne landbrug;

1. opfordrer medlemsstaterne og Kommissionen til inden for rammerne af den fælles nye landbrugspolitik og forberedelsen af retningslinjerne for perioden fra år 2020 at træffe tilsvarende foranstaltninger, der tager bedre hensyn til de specifikke behov hos de små familiedrevne landbrugsbedrifter, da disse er en vigtig bestanddel af de europæiske landbrugsmodeller såvel som kernen i den multifunktionelle udvikling af landdistrikterne og den bæredygtige udvikling af regionerne generelt;

2. opfordrer til at fortsætte støttepolitikken i forbindelse med konsolideringen af landbrugsjord og opfordrer til at yde betalinger til landbrugere, der deltager i ordningen for mindre landbrugere, der endegyldigt har overladt deres jord til andre landbrugere, som et effektivt middel til at forbedre strukturen af landbrugsproduktionen;

3. er af den opfattelse, at hovedformålet med omstruktureringsforanstaltningerne ikke blot bør bestå i at reducere antallet af små landbrugsbedrifter, da konkurrencedygtigheden hos de større bedrifter ikke øges derved; opfordrer derfor i denne forbindelse medlemsstaterne til at udarbejde passende løsningsforslag og -modeller til udviklingen af de små landbrugsbedrifter og derved tage hensyn til de særlige kendetegn for landbruget i hvert enkelt land såvel som til regionale forskelle, styrke deres konkurrencedygtighed, rentabilitet og produktivitet, fremme iværksætterånden, skabe arbejdspladser og begrænse affolkningsprocessen i landdistrikterne;

4. mener, at det haster med at modvirke processen med affolkning og faldende befolkningstal i landdistrikterne for at kunne tilbyde små landbrugsbedrifter passende betingelser og dermed et langsigtet perspektiv i lokalområderne; opfordrer derfor medlemsstaterne til, også med anvendelse af de EU-midler fra relevante fonde, som er til rådighed, målrettet at støtte infrastruktur, uddannelsestilbud, sundhedsvæsen og plejemuligheder, børnepasning, adgang til hurtigt internet og etablering og udvikling af SMV'er i landdistrikterne for at sikre ens levevilkår i by og på land; anbefaler at fokusere på at skabe bæredygtige fremtidsperspektiver for unge, veluddannede og kvinder;

5. tilskynder til øget direkte salg, herunder af traditionelle produkter, på lokale og regionale markeder, og til at der for små landbrugsbedrifter udvikles en form for bæredygtig og ansvarlig forarbejdningsproces og et væsentligt kontrolsystem, der står i passende forhold hertil; opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at revidere de eksisterende regler om fødevaresikkerhed for at reducere byrderne og fjerne de deraf følgende hindringer for udviklingen af små landbrugsbedrifters forarbejdning og salg af fødevarer; opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at skabe en platform for udveksling af god praksis for regulering og kontrol af små landbrugsbedrifters forarbejdning; opfordrer endvidere de regionale myndigheder til at øge indsatsen for udviklingen af infrastrukturen i direkte salg, herunder lokale og bymæssige markeder, hvorigennem forbrugerne får lettere adgang til prisgunstige, sunde landbrugsprodukter af høj kvalitet;

6. mener, at andre af Unionens politikområder, herunder samhørighedspolitikken, sammen med den fælles landbrugspolitik ligeledes skal indgå i løsningsprocessen med hensyn til problemerne for de små landbrugsbedrifter for at bidrage til forbedringen af den tekniske infrastruktur såvel som adgangen til offentlige tjenester i landdistrikter, medens midler fra Den Europæiske Socialfond skal bruges til finansiering af sociale aktiviteter med henblik på social integration, erhvervsuddannelse, almen uddannelse og videndeling; mener endvidere, at der kan godkendes en yderligere støtte via nationale ressourcer under overholdelse af de regler, der er blevet aftalt med Kommissionen, og uden hindringer, da disse bedrifter ikke har en stor indflydelse på markedet;

7. henleder opmærksomheden på det pres, der lægges på priserne for landbrugsjord som følge af den forestående liberalisering af markedet for fast ejendom i de nye medlemsstater; påpeger, at de små landbrugere vil blive hårdest ramt af de stigende jordpriser;

8. opfordrer medlemsstaterne til med deres uddannelsessystemer at sikre en egnet uddannelsesinfrastruktur for landbrugsuddannelsen;

9. henleder opmærksomheden på det pres, der lægges på priserne for landbrugsjord som følge af byernes udvidelse;

10. glæder sig over oprettelsen af en støtteordning for små landbrugere inden for rammerne af den første søjle i den fælles landbrugspolitik, mener dog, at kun overførslernes udformning er blevet forenklet, medens de lave tal for direkte betalinger ikke giver nogen mulighed for udvikling, og at foranstaltningerne derfor stadig væk ikke er tilstrækkelige til at forbedre situationen for de små landbrugsbedrifter i EU; mener, at der bør indføres en løsning, der vil give små landbrugsbedrifter mulighed for at indsende flerårige ansøgninger om direkte betalinger, der kun bliver opdateret i tilfælde af ændringer i landbrugsbedriften;

11. henleder på ny opmærksomheden på de store forskelle i landbrugsstøtten i de enkelte medlemsstater, som stiller de nye medlemsstater dårligere;

12. understreger, at da ordningen for små landbrugsbedrifter under den fælles landbrugspolitiks første søjle er frivillig, er det nødvendigt, at man tager alle støttemuligheder for små producenter, som findes under den fælles landbrugspolitiks anden søjle, i betragtning og anvender dem;

13. er af den opfattelse, at det fortsat er nødvendigt at finde en effektiv måde at støtte de små landbrugsproducenter på ud over disse foranstaltninger, hvis aktiviteter og produkter ikke er bundet til ejerskab og dyrkning af landbrugsjord;

14. opfordrer medlemsstaterne til at etablere tilsvarende finansieringsinstrumenter f.eks. i form af mikrokreditter, lån med rentegodtgørelse, finansiel leasing, afbetaling af de første rater eller lånegarantier; mener endvidere, at selvstyreinstitutioner på regionalt og lokalt plan skal inddrages i denne støtteproces;

15. understreger, at kravene til god landbrugspraksis og de europæiske samt nationale bestemmelser især vedrørende landbrugsproduktion og forbruger- og miljøbeskyttelse også gælder for små landbrugsbedrifter, og at det derfor er nødvendigt med minimumskvalifikationer for bedriftsindehaverne; opfordrer derfor Kommissionen og medlemsstaterne til at undersøge, hvordan disse minimumskvalifikationer kan erhverves i hele EU i en form, som er tilpasset små bedrifter;

16. opfordrer til at tilpasse gratis rådgivning bedre til små landbrugsbedrifters behov, at forenkle procedurer vedrørende information, uddannelse, risikovurdering og sundhedskontrol, at iværksætte oplysningskampagner, at udbrede bedste praksis inden for den korte fødevarekæde og at sikre teknisk bistand ved ansøgning om EU-støtte samt vejledning, der giver mulighed for at tilpasse profilen af deres produktionsvirksomhed til produktions- og miljøkapaciteten;

17. understreger behovet for, at små landbrugsbedrifter slår sig sammen i organisationer, producentgrupper eller kooperativer og iværksætter fælles markedsføringsprogrammer; mener, at kooperationsformer, som små landbrugsbedrifter opretter i form af andelsselskaber, producentorganisationer eller fælles benyttelse af driftsmidler som maskiner, særligt bør fremmes under EU's og nationale mekanismer;

18. mener, at små landbrugsbedrifter i bjergområder, ugunstigt stillede områder samt i perifert beliggende regioner bør gives mulighed for at få del i koblet støtte med henblik på produktion, f.eks. til husdyrhold, når disse også opfylder bestemte miljøfunktioner;

19. er af den opfattelse, at landbrugsaktiviteter mere end nogensinde er strategiske aktiviteter, som alle medlemsstater bør være opmærksomme på for at finde løsninger for de små landbrugere med henblik på videreførelsen af deres aktivitet, så der hersker balance mellem landbrugsprodukternes salgspriser og produktionsomkostningerne;

20. opfordrer medlemsstaterne til at medtage delprogrammer og foranstaltninger, der er bestemt til småbedrifter, i deres programmer i første og anden søjle; påpeger, at især småbedrifter må opdyrke tillægs- og biindtægter på turistområdet for at opnå en tilstrækkelig indtjening; understreger, at det derfor er særligt vigtigt med tilstrækkelige midler under den fælles landbrugspolitiks anden søjle og med udviklingsprogrammer for landdistrikterne, som på behørig måde tager sigte på småbedrifters behov;

21. anbefaler at udvide omfanget af informationsnettet for landbrugsmæssig bogføring for at undersøge situationen for småbedrifter og virkningerne af den fælles landbrugspolitik på disse og at planlægge disses videreudvikling;

22. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet og Kommissionen.